

PROGRAMMATOELICHTING

bij het VvK-concert op 24 maart 1997 door het Leipziger Streichquartet

Wolfgang Amadeus Mozart: Strijkkwartet KV 387 in G (1782)

Mozart heeft in zijn jeugd met zijn vader Leopold als wonderkind de belangrijkste muzikale centra van West-Europa bereisd. Het jaar 1781 markeert een omslagpunt in zijn leven. Hij verbrak de relatie met zijn "werkgever" de aartsbisschop van Salzburg, en vestigde zich als vrij man in Wenen, waardoor hij letterlijk en figuurlijk afstand nam van zijn vader. Hij trouwde met Constance Weber, en kort daarna ontstond het kwartet waarmee deze avond opent: het eerste van een serie van zes kwartetten, die hij opdroeg aan zijn oudere vriend Joseph Haydn.

1e deel: Allegro vivace assai. Dit deel is geschreven in de sonatevorm, die sedert Haydn veel gebruikt wordt, ook in de hoekdelen van kwartetten. De expositie bestaat uit het eerste thema in G, na een 25-tal maten gevolgd door de presentatie door de 2e viool van het tweede thema in de dominant (D):

1e thema

2e thema

In de doorwerking wordt dit thematische materiaal uitbundig gebruikt.. Het deel wordt afgesloten met een fluisterend en ritmisch coda.

2e deel: Menuetto (Allegretto) – Trio. Het menuet heeft een niet alledaags chromatisch thema, met afwisselende piano en forte kwartnoten. Het bouwt voort op fragmenten van het 2e thema in het vorige deel. Het trio is donker van toon en staat in g mineur.

3e deel: Andante cantabile. Het drieklankthema toont verwantschap met het voorafgaande trio. Het valt op hoe Mozart alle vier de instrumenten solistisch naar voren laat komen.

4e deel: Molto allegro. De finale is een fuga in sonate-vorm. Het langzame hoofdthema (do-mi-la-fa-sol) waar de 2e viool mee begint wordt ook wel het Mozartsymbool genoemd, omdat het in Mozarts muziek op tal van plaatsen opduikt. De bekendste plaats is wel de Jupiter-symfonie KV 551. Het syncopische 2e thema wordt voor het eerst door de cello voorgedragen, even later gevolgd door de alt, dan de 2e en ten slotte de 1e viool.